

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПРОГРАМА РАДА

ЛАБОРАТОРІЯ
ЗАКОНОДАВЧИХ
ІНІЦІАТИВ
www.labinet.org.ua

ІнфоЦентр

Іноземний досвід з компенсацій за зруйноване та пошкоджене житло внаслідок бойових дій та антитерористичних операцій

Інформаційна довідка, підготовлена
Європейським інформаційно-
дослідницьким центром на запит
народного депутата України

Іспанія

Законодавчим актом, що регулює питання, пов'язані з відшкодуванням збитків особам, потерпілим внаслідок терористичних актів, є Закон № 29/2011 «Про всеохоплююче визнання та захист жертв тероризму» зі змінами, внесеними згідно із законом № 2/2012 29 липня 2012 року¹.

Закон визначає коло осіб, які мають право на відшкодування збитків внаслідок терористичних актів (стаття 4):

- загиблі особи та особи, яким було завдано фізичної чи психологічної травми і які відповідно до положень Закону отримують статус жертв тероризму;
- особи, яким було завдано матеріальної шкоди, які не отримують статус жертв тероризму.

Відшкодуванню підлягає шкода, завдана терористичними діями на територіях, що знаходяться під юрисдикцією Іспанії, та шкода, заподіяна громадянам Іспанії закордоном.

Відповідно до статті 23 Закону матеріальна шкода, яка є наслідком терористичних злочинів, завдана особам, непричетним до здійснення цих злочинів, підлягає відшкодуванню генеральною адміністрацією держави. Відшкодуванню підлягає шкода, завдана будинкам фізичних осіб, приміщенням та устаткуванню підприємств, приміщенням політичних партій, профспілок або соціальних організацій та транспортним засобам².

Франція

Відшкодування збитків, завданих внаслідок терористичних дій, здійснюється через Гарантійний фонд для жертв актів тероризму та інших злочинів (Fonds de garantie des victimes d'actes de terrorisme et d'autres infractions - F.G.T.I.), створений у 1986 році. Фінансування фонду здійснюється за рахунок збору, що стягується за договорами страхування нерухомості, та стягнень з осіб, якими заподіяно шкоду; закон № 2001-1062 від 15 листопада 2001 року передбачає замороження активів та конфіскацію майна терористів.

Незалежно від їхнього громадянства, жертви терористичних атак, здійснених у Франції, мають право на компенсацію. Громадяни Франції, які постійно проживають на території Франції або закордоном, мають право на відшкодування завданих їм збитків внаслідок терористичних актів, здійснених закордоном. Компенсація охоплює відшкодування нематеріальної та матеріальної шкоди. Будь-яка особа, яка вважає себе потерпілою внаслідок терористичних дій, має право безпосередньо звернутися до Фонду за компенсацією. Розмір компенсації визначається Фондом відповідно до угоди з потерпілими³.

---

¹ Spain. Profiles on Counter-Terrorist Capacity [Електронний ресурс] // Committee of Experts on Terrorism (CODEXTER). – 2013. – Режим доступу до ресурсу: https://www.coe.int/t/dlapil/codexter/Country%20Profiles/Profiles-2013-Spain_EN.pdf.

² Act on the Recognition and Comprehensive Protection of Victims of Terrorism [Електронний ресурс] // Ministerio del Interior. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://www.interior.gob.es/documents/642317/1201295/Ley_de_reconocimiento_y_proteccion_victimas_terrorismo_126141529_eng.pdf/2400ad06-0479-42b7-a4ea-ea7a7296f6c4.

³ France. Profiles on Counter-Terrorist Capacity [Електронний ресурс] // Committee of Experts on Terrorism (CODEXTER). – 2012. – Режим доступу до ресурсу:

Німеччина

Особи, які потерпіли внаслідок терористичних актів, здійснених на території Федеративної республіки Німеччина, мають право на відшкодування збитків відповідно до Закону про захист жертв від 1976 року (Opferentschädigungsgesetz)⁴.

Заяви про відшкодування збитків можуть бути подані громадянами Німеччини та особами, які легально перебувають на території Німеччини.

Крім того, відповідно до поправки до Закону про захист жертв (Drittes Gesetz zur Änderung des Opferentschädigungsgesetzes), яка набула чинності 1 липня 2009 року, право на відшкодування збитків мають громадяни Німеччини, громадяни інших держав-членів ЄС (які користуються рівним з громадянами Німеччини правовим статусом) та іноземні громадяни, які легально проживають на території Німеччини, що стали жертвами насильницьких злочинів закордоном.

Німеччина ратифікувала Конвенцію Ради Європи про компенсації жертвам насильницьких злочинів від 24 листопада 1983 року та розширила коло осіб, які підлягають захисту відповідно до Закону про захист жертв, включивши до переліку туристів та відвідувачів з держав-сторін Конвенції, які знаходяться в Німеччині на короткостроковому перебуванні⁵.

Греція

Закон № 3811/2009 «Про відшкодування збитків жертвам умисних насильницьких злочинів» гармонізував законодавство Греції відповідно до Директиви Ради ЄС 2008/80/ЄС від 29 квітня 2004 року. Відповідно до закону держава зобов'язана відшкодувати збитки потерпілим внаслідок таких злочинів у разі, якщо:

- зловмисник не має необхідних фінансових коштів для забезпечення відшкодування;
- особу зловмисника не встановлено;
- зловмиснику не може бути пред'явлене звинувачення у зв'язку із закінченням строків давності або визнанням недієздатності особи, що вчинила злочин.

Відшкодування збитків, заподіяних жертвам тероризму та їхнім сім'ям, здійснюється у формі виплати їм щомісячної пенсії. Розмір компенсації покриває медичні витрати та витрати на поховання жертв, але не охоплює витрат на психологічну реабілітацію⁶.

---

http://www.coe.int/t/dlapil/codexter/Country%20Profiles/CODEXTER%20Profiles%202012_%20France%20EN.pdf.

⁴ Gesetz über die Entschädigung für Opfer von Gewalttaten (Opferentschädigungsgesetz - OEG) [Електронний ресурс] // Ein Service des Bundesministeriums der Justiz und für Verbraucherschutz in Zusammenarbeit mit der juris GmbH – Режим доступу до ресурсу: <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/oeg/gesamt.pdf>.

⁵ Germany. Profiles on Counter-Terrorist Capacity [Електронний ресурс] // Committee of Experts on Terrorism (CODEXTER). – 2011. – Режим доступу до ресурсу: http://www.coe.int/t/dlapil/codexter/Country%20Profiles/CODEXTER%20Profile%202011_%20Germany_EN.pdf.

⁶ Greece. Profiles on Counter-Terrorist Capacity [Електронний ресурс] // Committee of Experts on Terrorism (CODEXTER). – 2012. – Режим доступу до ресурсу: http://www.coe.int/t/dlapil/codexter/3_CODEXTER/Working_Documents/2012/CODEXTER%20Profiles%202012_%20Greece_EN.pdf.

Ліхтенштейн

Особи, потерпілі внаслідок злочинів, в тому числі терористичних дій, здійснених на території Ліхтенштейну, можуть звертатися за допомогою та відшкодуванням збитків відповідно до закону про допомогу жертвам, який набув чинності у квітні 2008 року. Допомога потерпілим включає психологічну допомогу, фінансову підтримку та юридичну консультацію. Відшкодування матеріальних збитків здійснюється за рахунок державних коштів із наступним стягненням суми цього відшкодування з осіб, якими заподіяно шкоду, в порядку, встановленому законом⁷.

Туреччина

У 2004 році в Туреччині було прийнято Закон № 7955 «Про відшкодування шкоди, завданої внаслідок терористичних дій та дій, пов'язаних з боротьбою з тероризмом» (Закон про компенсацію)⁸. Метою даного закону є врегулювання питання відшкодування збитків, заподіяних фізичним та юридичним особам в результаті терористичних актів та проведення антитерористичних операцій.

У кожній з 81 провінції було створено комітет, відповідальний за проведення процедури відшкодування збитків. Комітет очолює заступник губернатора; одним з п'яти додаткових членів комітету є обраний член місцевої асоціації юристів. Право на звернення до комітету за компенсацією мають потерпілі юридичні та фізичні особи (незалежно від їхнього громадянства) або, в разі їхньої смерті, їхні родичі, які є правонаступниками жертв. Після відповідного звернення комітет, відповідно до закону, повинен зібратись у десятиденний строк. На основі інформації, поданої заявником, комітет визначає конкретну суму відшкодування. Компенсації підлягає будь-який вид матеріальної шкоди: втрата доходу; втрати, пов'язані з використанням нерухомості та сільськогосподарських угідь; тілесні ушкодження, тимчасова та постійна втрата працездатності; витрати на лікування, похорон.

З юридичної точки зору пропозиція комітету носить характер пропозиції з урегулювання. Якщо заявник не погоджується із сумою компенсації, визначеної комітетом, він має право оскаржити її в судовому порядку.

Витрати, пов'язані з відшкодуванням завданої заявникам шкоди, несе міністерство внутрішніх справ, яке виділяє з цієї метою цільові бюджетні кошти⁹.

Таджикистан

Стаття 22 Закону Республіки Таджикистан «Про боротьбу з тероризмом» визначає процедуру відшкодування шкоди, завданої внаслідок терористичних дій. Шкода, завдана фізичним та юридичним особам внаслідок терористичних дій, підлягає повній

---

⁷ Liechtenstein. Profiles on Counter-Terrorist Capacity [Електронний ресурс] // Committee of Experts on Terrorism (CODEXTER). – 2009. – Режим доступу до ресурсу: http://www.coe.int/t/dlapil/codexter/4_theme_files/country_profiles/CODEXTER%20Profile%20_2009_%20Liechtenstein%20E.pdf.

⁸ Terör Ve Terörle Mücad Eleden Doğan Zararl A Rin Karşilanmasi Hakkinda Yönetmelik [Електронний ресурс]. – 2004. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/3.5.20047955.pdf>.

⁹ Turkey. Profiles on Counter-Terrorist Capacity [Електронний ресурс] // Committee of Experts on Terrorism (CODEXTER). – 2013. – Режим доступу до ресурсу: http://www.coe.int/t/dlapil/codexter/Country%20Profiles/Profiles-2013-Turkey_EN.pdf.

компенсації за рахунок коштів державного бюджету; компенсація коштів державного бюджету здійснюється за рахунок стягнення коштів зі сторін, винних в терористичних діях¹⁰.

Грузія

Стаття 15 Закону Грузії «Про боротьбу з тероризмом» передбачає відшкодування за рахунок коштів державного бюджету шкоди, завданої фізичним і юридичним особам в результаті терористичних актів та дій з метою їх попередження¹¹.

*Інформацію підготувала Катерина Пенькова,
аналітик ЄІДЦ*

---

¹⁰ Law of the Republic of Tajikistan on Combating Terrorism [Електронний ресурс]. – 2007. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.icla.up.ac.za/images/un/use-of-force/asia-pacific/Tajikistan/Law%20on%20Combating%20Terrorism%20Tajikistan.pdf>

¹¹ Law of Georgia on Combating Terrorism [Електронний ресурс]. – 2007. – Режим доступу до ресурсу: <https://matsne.gov.ge/en/document/download/21796/8/en/pdf>.